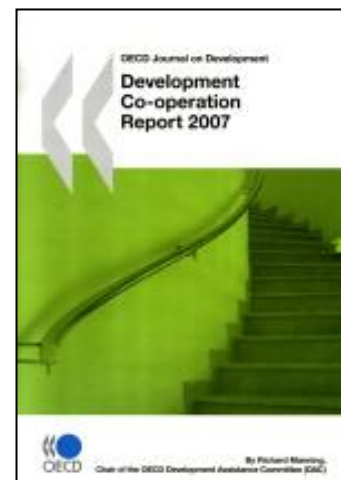

OECD Journal on Development
Development Co-operation - 2007 Report
Volume 9 Issue 1

Summary in Swedish

DAC- journalen

Utvecklingssamarbete - Rapport för 2007

Volym 9 Upplaga 1

Sammanfattning på svenska

- Rapporten om utvecklingssamarbete ger en årlig uppdatering om utvecklingstendenserna på det internationella biståndets område.
- Framgångarna när det gäller att uppnå målen mäts på en tolvpoängstabell; detta års rapport visar tydliga framsteg på endast fem av dessa tolv mått på framgång.
- Rapporten innehåller också tolv indikatorer som lärts från tolv referentgranskningar (*peer reviews*) av texter om hur hjälpen kan bäst hanteras för att ge utvecklingsresultat.

Syftet med OECD:s årliga rapport om utvecklingssamarbete (*Development Co-operation Report*, DCR) är att informera allmänheten om de senaste utvecklingstendenserna inom den internationella biståndsverksamheten. Den innehåller världens mest heltäckande statistik om det föregående årets utvecklingssamarbete; den försöker också tolka det statistiska materialet. Den statistiska bilagan innehåller slutgiltig, uppdaterad information, både från utvecklings- och biståndskommitténs (DAC) medlemmar och andra givare.

En poängtavla för resultat: tolv mått på framgång

I rapporten kommenterar utvecklings- och biståndskommitténs ordförande den officiella utvecklingshjälpen (*Official Development Aid*, ODA) utveckling sedan halvårsskiftet 2003 och går igenom framstegen enligt ett dussin mått, framtagna som en "notering" av utvecklingssamarbetets resultat. Dessa resultat kan grupperas i sex områden: hjälpens volym, hjälpens fördelning, prekära situationer, hjälpens effektivitet, mottagarländernas ansträngningar och resultatförverkligande. Den sista indikatorn är ett mått på hur långt man har kommit när det gäller att uppnå millennieskiftets utvecklingsmål.

Hjälpens volym

Mått 1: Givarna ger minst 75 miljarder US-dollar i nettoutbetalningar (i 2002 års priser och växelkurser). **UPPNÅTT**

År 2006 uppgick utbetalningarna till sammanlagt 77,8 miljarder US-dollar (om man bortser från hjälpen till Irak, är beloppet 70,7 miljarder US-dollar).

Mått 2: Större delen av hjälpökningens flödet innebär en verklig överföring av resurser till utvecklingsländernas ekonomier. **EJ UPPNÅTT**

Större delen av hjälpökningen från 2002 års miniminivå på 57,5 miljarder US-dollar till 77,8 miljarder US-dollar (beräkning baserad på US-dollar 2002) var i form av skuldefterskänkning, som på senare tid har haft mycket positiva effekter i många länder. Allteftersom skuldefterskänkningen minskar i framtiden, blir det absolut nödvändigt att öka den programmerbara hjälpen, om vi ska uppnå målen för den officiella utvecklingshjälpen, dvs. i utvecklings- och biståndskommitténs medlemmars åtaganden (se simuleringstabellen under mått 1).

Hjälpens fördelning

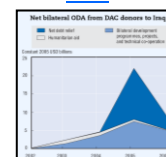
Mått 3: Den andel av den officiella utvecklingshjälpen som går till de minst utvecklade länderna (kallade "LDC") och andra låginkomstländer (kallade "OLIC") har ökat signifikant. **UPPNÅTT**

Den andel av den officiella utvecklingshjälpen som går till de fattigaste länderna steg från 40 procent av bilateral officiell nettoutvecklingshjälp 2002 till 46 procent 2006; för den totala officiella utvecklingshjälpen var ökningen från 47 procent till 49 procent. Två exceptionella faktorer 2006 svarar för

[Fig. 1.1] DAC - medlemmars netto-ODA 1990-2006 och DAC-sekretariatets simuleringar av netto-ODA för 2007-2010

[Diagr. 1.2.1] Bilateral ODA netto från DAC-givare till Irak

[Ruta 2] Viktigste givare för vilka Irak hör till de fem första mottagarländerna

Land	Nettobilateral ODA till Irak (2006)	Andelen av totala nettobilateral ODA till Irak (2006)
USA	27,8	35,7
Storbritannien	14,1	18,1
Frankrike	10,0	12,8
Tyskland	8,0	10,3
Japan	4,0	5,1
Italien	3,0	3,8
Östtyskland	2,0	2,6
Östtyskland	2,0	2,6
Östtyskland	2,0	2,6
Östtyskland	2,0	2,6

[Fig. 2] ODA-flöden netto per typ

denna ökning: en stor ökning av den officiella utvecklingshjälpen till Irak och annulleringen av stora delar av Nigerias handelsskuld.

På den regionala nivån föreligger det en markant ökning av Afrikas andel av den programmerbara hjälpen, även om det återstår mycket att göra för att infria den utfästelse som gjordes vid G8-toppmötet 2005 för att fördubbla den officiella utvecklingshjälpen till Afrika senast 2010 (i jämförelse med nivåerna 2004).

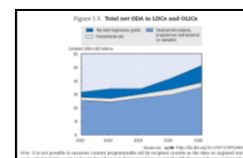
Mått 4: En högre andel av den officiella utvecklingshjälpen går till länder with relativt höga antal fattiga invånare och goda resultat. **EJ UPPNÅTT**

Belönar givarna goda resultat? Att döma av den andel av den bilaterala officiella nettoutvecklingshjälpen som går till länderna i de två högre kvintilerna av Världsbankens IDA¹-index (*Resource Allocation Index, IRAI*) – av vilka alla hör till de minst utvecklade länderna eller låginkomstländerna – är svaret “nej”, trots en avsevärd ökning i reala termer. Den andel som tilldelades denna grupp minskade från 19 procent 2002 till 17 procent 2006.

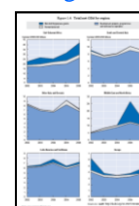
Mått 5: Katastrofhjälp och humanitärt bistånd har en vikande trend, åtminstone som andel av den sammanlagda hjälpen. **EJ UPPNÅTT**

Trots hoppet om att behovet av katastrofhjälp och humanitärt bistånd skulle minska har det i praktiken ökat något – från sex procent av den totala officiella utvecklingshjälpen 2002 till sex procent 2006. I reala termer steg det absoluta talet med 90 procent mellan 2002 och 2006.

[Fig. 3] Total netto-ODA till LDC och OLIC (se förklaring i texten)

[Fig. 4] Total netto-ODA per region

Prekära situationer

Mått 6: Väl genomtänkta åtgärder vidtas i lågpresterande länder, där effektiva transfereringar är möjliga. **OKLART**

I framtiden befaras en stadigt ökande andel av de extremt fattiga människorna och de som lever under de värsta sociala och miljörelaterade förhållandena att leva i “bräckliga stater”. Även om det finns vissa belegg för framsteg på fältnivå, behöver mycket mer göras för att maximera effektiviteten av givarnas interventioner i vanskliga situationer; i synnerhet behöver förbättringar ske med avseende på givarsamordning och hjälp att bygga upp kompetenta och ansvariga lokala institutioner.

Hjälpens effektivitet

Mått 7: En större andel av hjälpen är fri från villkor. **UPPNÅTT**

Framsteg har gjorts – till en viss punkt. Ett antal medlemmar i utvecklings- och biståndskommittén (utvecklings- och biståndskommittén) har helt eller nästan helt tagit bort villkoren för sina bilaterala hjälpprogram. Andelen av finansiell hjälp från DAC-medlemmar, som anmälts såsom varande villkorsfri, har ökat från 42,5 procent 2002 till 53,0 procent 2006, men bilden är otillförlitlig, då en stor del av det ekonomiska biståndet inte redovisas. Dessutom går en stor andel av de finansierade kontrakten från ovillkorad hjälp fortfarande till leverantörer

¹ Världsbankens beteckning på de fattigaste länderna med en BNP per capita under 905 dollar. Dessa länder kan få så kallade IDA-lån av Världsbanken (IDA= *International Development Association*), översättarens anmärkning.

i givarländer.

Mått 8: Mycket mer hjälp är helt klart anpassad till lokala prioriteringar, program och system och redovisas i mottagarnas budgetar. **OKLART**

Ett mått på givarnas ökade benägenhet att anpassa hjälpen till mottagarnas policier och system är den andel av hjälpen till regeringar som noteras i den nationella statsbudgeten. En översikt från 2006 har visat att resultaten varierade stort både bland medlemmarna i utvecklings- och biståndskommittén – från 24 till 87 procent – and bland mottagarländerna – ca 32 till 99 procent.

Mått 9: Harmoniseringsindikatorer visar ett påtagligt språng framåt från miniminivån för åren 2002 - 2003. **OKLART**

Med "harmonisering" avses hur mycket givarna arbetar tillsammans för att minimera onödiga kostnader, både för mottagarna och för dem själva. En mycket användbar harmoniseringsindikator är andelen analysarbete som utförs av dem tillsammans. Bland medlemmarna i utvecklings- och biståndskommittén varierade andelen harmoniserat arbete från 12 till 80 procent.

Mått 10: Utgifterna för tekniskt samarbete är påtagligt effektivare och kostnadseffektivare (däri ingår mer samordnat stöd, ökad användning av landsspecifika system och ökad användning av lokala eller andra "sydliga kompetenser"). **OKLART**

Ett problem när det gäller att värdera detta mått – både för givarna och för mottagarna – är mångfalden av olika typer av bistånd, som redovisas under den allmänna rubriken "teknisk samverkan". För ögonblicket råder oklarhet huruvida framsteg har gjorts på denna front.

Mottagarländernas insatser

Mått 11: Mottagarna utökar leveranserna av tjänster och höjer de interna intäkterna med flera procentenheter för att undvika osunt beroende av utländsk hjälp. **UPPNÅTT**

Hjälpen är bara ett komplement till enskilda länders utvecklingsinsatser, parallellt med offentliga utgifter för vård och skola, och aktuella intäkter (som procentuella andelar av bruttonationalintäkten). Även om det är svårt att värdera detta mått exakt, tycks man kunna notera vissa framsteg när det gäller att höja intäkterna (från ca 15 procent år 2000 till 18 procent 2004); särskilt intressant är att bruttonationalintäkten i subsahariska Afrika har ökat snabbare än den officiella utvecklingshjälpens ökning under perioden 2001-2006.

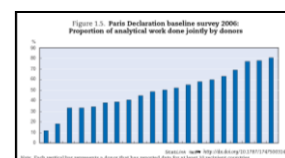
Att uppnå resultat

Mått 12: Ökat och effektivare stöd börjar omsättas i mer framsteg mot de mer svåruppnåeliga millennieutvecklingsmålen, inte minst i subsahariska Afrika. **NÅGRA - MEN OTILLRÄCKLIGA - FRAMSTEG**

På många sätt är detta det viktigaste måttet. En bedömning av framsteg beror dock på tre saker:

- **Tillräckligt tillförlitligt grundläggande statistiskt material.**
Detta är fortfarande ett problem för många indikatorer.

[\[Fig. 5\] Parisdeklarationens miniminivåundersökning 2006: andel analysarbete utförd av givarna gemensamt](#)

[\[Fig. 6\] Trender för statsintäkter och utbetalningar av officiell utvecklingshjälp i subsahariska Afrika \(miljarder US-dollar i marknadspriser\)](#)

- **En klar uppfattning om framgångstakten under en viss tidsperiod.** Utgångsåret för millenniemålen är faktiskt 1990, även om de formulerades år 2000 vid millennietoppmötet. I de flesta fall tittar vi därför på resultaten under de 15 första åren av en 25-årsperiod.
- **Någon tänkbar koppling mellan hjälpen och dess resultat.** Resultaten kan i hög grad ha sin grund i lokala satsningar, varför det är viktigt att undersöka om en hjälpintervention kan vara *en av de troliga orsakerna* till iakttagna förändringar.

Att nå fattigdomsmålet: Om nuvarande trender fortsätter, kommer inkomstmålet att nås en bra bit före 2015. Det är dock inte säkert att antalet människor med inkomster under en US-dollar om dagen ännu har sjunkit under en miljard.

Framsteg på andra fronter: Troligen kommer vi inte att nå de återstående millenniemålen före 2015 på global nivå eller i många regioner (bl.a. i subsahariska Afrika och Stillehavsområdet). På andra håll finns det dock belägg för färska snabba framsteg:

- Antalet extremt fattiga i subsahariska Afrika har fasats ut, och fattigdomstalet har sjunkit med nästan sex procent sedan 2000.
- Även om inskrivningen i elementarskolan växte från 80 procent 1991 till 88 procent 2005, har större delen av framstegen i utvecklingsländerna ägt rum sedan 1999.
- I hela världen sjönk antalet dödsfall i mässlingen från 757 000 år 2000 till 242 000 år 2006, en minskning med 68 procent. I Afrika var nedgången nästan 91 procent under samma period.
- I "övergångsländerna" (Sydösteuropa och Oberoende staters samväld) har fattigdomsminskningen efter 2000 varit minst lika brant som den ökning de flesta av dem upplevde under 1990-talet.

Kan dessa framsteg tillskrivas den internationella hjälpen?

Den är helt klart långtifrån den enda bidragande faktorn. Ökningen av den officiella utvecklingshjälp till vård och grundläggande skolutbildning i många fattiga länder har säkerligen bidragit till resultaten på dessa områden. Fattigdomen håller äntligen på att sjunka i betydande takt. Det förefaller osannolikt att denna minskning av fattigdomen skulle ha varit möjlig utan de mångfaldiga effekterna – under många år – hjälpstödda politiska reformer, administrativa förbättringar och investeringar.

Vägen framåt: hjälp i utbyte mot handel

I dagens globaliserade värld finns det klara belägg för att handeln är en kraftfull motor för ekonomisk tillväxt, vilken i sin tur är väsentlig för fattigdomens tillbakaträngande. Dock saknar många utvecklingsländer grundförutsättningarna för att de skulle kunna dra nytta av handelns möjligheter. De flesta givarna har numera institutionella ansvarsområden, specialiserade strukturer, yrkesutbildad personal och operativ vägledning, särskilt inriktad på att leverera "mer" och "bättre" hjälp i utbyte mot handel, vilket återspeglar grundtankarna i Parisdeklarationen om effektivare bistånd.

Att lära sig av erfarenhet: Tolv indikatorer från referentgranskningen av utvecklings- och biståndskommittén

År 2006 betalade utvecklings- och biståndskommitténs medlemmar över 100 miljarder US-dollar av offentliga medel för utveckling. Detta utgör uppskattningsvis 90 procent av den totala officiella utvecklingshjälp som betalas ut i hela världen. Historisk sett har referentgranskningsprocessen fäst utvecklings- och biståndskommitténs uppmärksamhet vid många frågor. Dessa har sammanfattats i tolv indikatorer om hur hjälpen kan hanteras på ett effektivt sätt för att ge utvecklingsresultat. Dessa indikatorer kan sorteras på tre breda kategorier: strategi, organisatoriskt handhavande och resultatförvaltning.

Strategi

Indikator 1. Hitta rätt juridisk och politisk grund

Ha en tydligt formulerad principförklaring på högsta nivå om utvecklings-samarbetets syfte, antingen i gällande lag eller i annan form, som många intressenter kan ställa sig bakom och som kan förbli giltig under tillräckligt lång tid.

Indikator 2. Hantera konkurrerande nationella intressen

Låt inte kortsiktiga påtryckningar äventyra det långsiktiga intresset av en effektiv utveckling.

Indikator 3. Skapa bättre konsekvens i utvecklingshjälpprogrammen

Fastställ att tydligt uppdrag och inrätta mekanismer för kontroll av att programmen utvärderas med avseende på deras konsekvenser för fattiga länder.

Indikator 4. Allmän upplysning

Satsa på att åstadkomma, mäta och meddela resultaten av biståndsfinansierad verksamhet.

Organisatoriskt handhavande

I referentgranskningar på senare tid har det noterats att organisatoriska reformer förefaller att i allt ökande grad vara kopplade till biståndets effektivitet.

Indikator 5. Finn en ledarskapsstruktur som fungerar

Utse en tillräckligt kvalificerad och allmänt erkänd person med ett tydligt ansvar på politisk nivå för leverans av effektivt utvecklingssamarbete.

Indikator 6. Åtgärda spridningen på olika institutioner

Rationalisera organisationen av den bilaterala hjälpen för att underlätta konsekvent agerande på nationell nivå.

Indikator 7. Administrera bidragen till de multilaterala institutionerna

Främja fördjupad samordning bland dem som ansvarar för olika former av det multilaterala biståndet.

Indikator 8. Decentralisera ledningen ned till fältnivån

Decentralisering av ansvaret ned till fältnivån kan vara gynnsam, men den behöver hög kvalitet och trimmade stödsystem.

Resultatförvaltning

Indikator 9. Hantering av utvecklingsbiståndets upptrappning

Radikala reformer i biståndsgivningen kommer att få avgörande betydelse när givarna är tvungna att ge mer hjälp per anställd vid respektive tjänsteställe, samtidigt som detta bistånds effektivitet ökas.

Indikator 10. Bibehållande av ett koncentrerat tillvägagångssätt på grundval av länder och sektorer

De flesta medlemmar i utvecklings- och biståndskommittén borde koncentrera sitt bistånd till färre länder, färre sektorer och - i synnerhet - färre verksamheter.

Indikator 11. Resultatbaserad förvaltning, utvärdering och kvalitetskontroll

Utveckla en starkare resultatorienterad förvaltning och anpassa incitamenten i enlighet därmed, men på sådana sätt som främjar, inte försvagar de lokala redovisningsrutinerna.

Indikator 12. Prioriteringar i personalförvaltning

Att behålla och utveckla en kvalificerad, motiverad lokal och utlandsstationerad personal är väsentligt för vilken institution som helst som ska fungera effektivt.

Att öka hjälpens effektivitet: Indikatorer från vårdsektorn

Mellan 1999 och 2005 ökade utvecklingsbiståndet till sjuk- och hälsovården från 6 till 13,4 miljarder US-dollar. Samtidigt uppenbarades svårartade flaskhalsar som blockerar vägen till millenniemålen för vårdsektorns utveckling. Detta fick givarna och partnerländerna att ändra sitt arbetssätt, och genom att använda Parisdeklarationen som ramverk kunde de uppnå viktiga överenskommelser. Dessa har bidragit till att man har kunnat lägga många grundstenar för uppbyggnaden av förbättrad biståndseffektivitet, vilket har resulterat i markanta förbättringar på områden som barnadödlighet, kontroll av malaria och tuberkulos samt HIV- och AIDS-behandling. Behovet att övervaka framstegen kvarstår dock, för att det ska vara möjligt att se vad som fungerar och vad som inte fungerar och att åtgärda det som inte gör det.

Den fullständiga rapporten finns på www.sourceoecd.org/developmentreport

© OECD 2008

Svenskspråkiga sammanfattningar är översättningar av utdrag ur OECD-publikationer som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan hämtas kostnadsfritt från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop/

Mer information lämnas av *OECD Rights and Translation unit*,
Public Affairs and Communications Directorate på e-postadressen: rights@oecd.org eller via fax:
+33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)2 rue André-Pascal,
F-75116 Paris
Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights/

